

For alle oppgaver: Ta dine egne forutsetninger og vis til aktuelle lover og bestemmelser.

Oppgave 1 (60 minutter)

GODSKO'N AS er skoggrossist. Vareopptellingen per 31.12.20x1 er på det nærmeste gjennomført. Det er imidlertid tre varepartier som skaper noe usikkerhet.

1. Et vareparti ble solgt til og fakturert Skohuset AS 20. desember 20x1 for kr 125 000 inkl. 25 % merverdiavgift. Skohuset AS har bedt oss å oppbevare partiet til ut i januar på grunn av oppussing av egne lokaler.
2. GODSKO'N AS har kjøpt et parti fra en leverandør i Tyskland for 25 000 euro. Varene kom til Norge 18.12., men er ennå ikke hentet fra tollageret. Man føler at det ikke haster med å hente varene fordi de først skal selges på salget som starter i januar 20x2. Kursen på euro var 8,00 per 18.12, mens den har falt til 7,90 per 31.12.20x1. Fakturaen er datert 18.12.x1 og forfaller til betaling 8.1.x2.
3. På lageret hos GODSKO'N AS finnes et parti med slippers som ble bestilt fra England i november. Samlet innkjøpsverdi var på £ 20 000 som ble betalt på forskudd ved bestilling. Kursen på dette tidspunktet var på 9,75. Tøflene ble levert 10.12. Kursen var da sunket til 9,50, mens den per 31.12.20x1 var steget igjen til 9,60. I forbindelse med kjøpet har GODSKO'N AS mottatt en fraktnota på kr 7 500 inkl. 25 % merverdiavgift. Fraktnotaen forfaller 3.1.20x2.

Varelageret er verdsatt etter gjeldende bestemmelser til kr 3 600 000. De tre partiene ovenfor er ikke regnet med i denne summen.

Du blir bedt å ta stilling til de tre postene ovenfor og komme med forslag til verdsettelse av varelageret per 31.12.20x1. Spørsmålet blir med andre ord hvorvidt varepartiene ovenfor skal være med i vareopptellingen og eventuelt til hvilken verdi. Vis til gjeldende bestemmelser.

Hva blir varelagerets balanseverdi totalt per 31.12.20x1?

Oppgave 2 (50 minutter)

Du er regnskapsfører for Småtroll AS. Selskapet selger barnevogner og annet barneutstyr. Ved regnskapsavslutningen for 20x1 som hovedsakelig foregår i siste halvdel av februar 20x2, skal du blant annet vurdere noen usikre fordringer. Alle fordringene er inkl. 25 % merverdiavgift.

Per 31.12.20x1 er samlede kundefordringer i Småtroll AS kr 4 750 000. Du skal foreta en vurdering av følgende kundefordringer per 31.12.20x1 (disse er inkludert i kundefordringene på kr 4 750 000 ovenfor):

- 1 Mor og Barn AS skylder kr 70 000. Selskapet ble slått konkurs 5. januar 20x2.
- 2 AS Billigkjeden skylder kr 150 000. Dette selskapet har inngått akkordavtale med sine leverandører. Avtalen betyr en dividende på 20 %. Det betyr at Småtroll AS vil motta kr 30 000 av sitt tilgodehavende. Resten må du behandle som en tappt fordring.
- 3 Gull og Glitter AS sliter med svært dårlig likviditet. Selskapet skylder Småtroll AS kr 90 000. Dette kravet skriver seg fra en levering 1. desember 20x1. Det er meget tvilsomt om Gull og Glitter AS vil være i stand til å innfri sine forpliktelser.
- 4 Falkensten Engros AS kjøpte i mars 20x1 diverse varer fra Småtroll AS. Fakturaen lød på kr 30 000, og det har til tross for flere purringer ikke vært mulig å få firmaet til å betale. Kravet er sendt til inkasso gjennom inkassofirmaet Torpedo AS, og heller ikke dette har ført til noen reaksjoner fra Falkensten Engros AS.

På resultatkontoen "Tap på fordringer" er det bokført tap med kr 124 000 for 20x1 før det er tatt hensyn til opplysningene 1 – 4 ovenfor. Per 31.12.20x0 (IB for 20x1) var ble det avsatt kr 150 000 til tap på fordringer.

Det er ikke knyttet usikkerhet til noen andre fordringer enn de som er nevnt i punktene 1 – 4.

- a) **På grunnlag av opplysningene ovenfor skal du, punkt for punkt, beregne hvor mye Småtroll AS bør kostnadsføre på konto 7830 Tap på fordringer i 20x1 og hvilket beløp som skal balanseføres på konto 1580 Avsetning tap på fordringer.**
- b) **Hvor mye blir årets regnskapsmessige (resultatførte) kostnad?**
- c) **Hva er den bokførte (regnskapsmessige) verdien av kundefordringene per 31.12.20x1?**

Oppgave 3 (60 minutter)

Selskapet Deftax AS har oppgitt følgende tall i regnskapet for 20x3:

Resultatregnskap

Resultat før skatt	1 800 000
Skattekostnad	574 000
Årsresultat etter skatt	1 226 000

<i>Balanse</i>	<i>31.12.x2</i>	<i>31.12.x3</i>
Utsatt skatt	280 000	140 000
Betalbar skatt	274 000	686 000

a) Beregn permanente resultatforskjeller i x3. Forutsett at nominell skattesats er 28 %.

b) Beregn faktisk betalt skatt i 20x3.

Utsatt skatt pr 31.12.x2 og 31.12.x3 gjelder i sin helhet skatteøkende midlertidige forskjeller knyttet til maskiner. En maskin ble solgt 2. januar 20x3 for kr 230 000. Salget ga et regnskapsmessig tap på kr 100 000. Selskapet har ikke kjøpt maskiner i 20x3. Skattemessig ble salgssummen nedskrevet på saldoen og skattemessige saldoavskrivninger utgjorde kr 240 000 i 20x3 (20 %).

c) Beregn regnskapsmessig verdi på maskiner i IB og UB 20x3 og årets regnskapsmessige avskrivninger og nedskrivninger (samlet) på maskinene i 20x3.

Merk: Skattesatsen er 28 %.

Oppgave 4 (70 minutter)

Mor AS kjøpte 1. januar 20x1 70 % av aksjene i Datter AS for 2 000.

Balanse per 1.1.20x1	Mor AS	Datter AS
Eiendeler		
Anleggsmidler	5 500	2 000
Aksjer i Datter AS	2 000	0
Varelager	1 200	1 000
Andre omløpsmidler	300	500
	<u>9 000</u>	<u>3 500</u>
Egenkapital og gjeld		
Aksjekapital	1 000	500
Annen egenkapital	2 000	710
Gjeld	<u>6 000</u>	<u>2 290</u>
	9 000	3 500

Regnskapsmessige og skattemessige verdier er like. Virkelig verdi av anleggsmidlene i Datter AS er 2 500, mens varelageret har en merverdi på 250. Gjenværende levetid for anleggsmidlene er 5 år. Eventuell ytterligere merverdi er goodwill, og har en forventet økonomisk levetid på 10 år. I oppgaven beregnes goodwill kun for majoritetens andel (eierteorien). Skattesatsen er 28 %.

Resultatregnskap 20x1	Mor AS	Datter AS
Driftsinntekter	10 000	4 000
Varekostnad	(5 500)	(1 900)
Avskrivning	(1 200)	(500)
Annen driftskostnad	(1 400)	(850)
Renter fra Mor AS	0	100
Renter til Datter AS	(100)	0
Annen rentekostnad	(800)	(100)

Resultat før skatt	1 000	750
Skattekostnad	(280)	(210)
= Årsresultat	720	540

Balanse per 31.12.20x1	Mor AS	Datter AS
Eiendeler		
Anleggsmidler	6 000	2 400
Aksjer i Datter AS	2 000	0
Fordring Mor AS	0	800
Varelager	1 500	1 200
Andre omløpsmidler	500	100
	10 000	4 500
Egenkapital og gjeld		
Aksjekapital	1 000	500
Annen egenkapital	2 720	1 250
Betalbar skatt	280	210
Gjeld Datter AS	800	0
Annen gjeld	5 200	2 540
	10 000	4 500

Varelageret ved begynnelse av 20x1 er solgt i løpet av året.

I løpet av 20x1 har Datter AS solgt varer til Mor AS for 800. Datter AS har en bruttofortjeneste på 20 %. Mor AS har videresolgt alle varene med en bruttofortjeneste på 25 %.

Spørsmål:

Utarbeid resultatregnskap for 20x1 og balanse per 31. desember 20x1 for konsernet.

Oppgave 5 (120 minutter)

Dagligvareforretningen Bunnpris AS er en del av en landsomfattende kjede. Den ble etablert for fire år siden og har hatt følgende utvikling i regnskapstallene for de tre siste årene (i hele tusen)

	20x3	20x2	20x1
Salgsinntekt	41 000	38 000	35 000
Bruttofortjeneste	7 380	7 220	7 000

Minipris AS har ti ansatte inklusive daglig leder – fire på heltid og seks på deltid. Åpningstiden er fra kl. 10.00 til 20.00 på hverdager – fordelt på to skift. Når daglig leder ikke er tilstede, fungerer en av de andre heltidsansatte som skiftleder.

Oversikt over kontantsalget

I butikken er det tre salgskasser. Vanligvis er alle kassene i bruk av løpet av dagen, men dette kan variere etter antall kunder i butikken. Alle varer er strekmerket, slik at priser og varenummer leses direkte av kassens leseutstyr. Priser og varer kan også registreres manuelt,

noe som er nødvendig når strekmerkingen er blitt skadet. Registreringen i kassen oppdaterer lagersystemet automatisk. Lagersystemet skal til enhver vise hvilke varer som er på lager. Lageret telles årlig den 31. desember i forbindelse med årsregnskapet.

Kassene gjøres opp samlet hver kveld. Pengene telles og kassaregistrene tømmes (nullstilles), og det skrives ut en strimmel som viser dagens salg. Alle transaksjonene som er registrert i den enkelte kasse vises på strimmelen. Det er daglig leder (eller skiftleder) som har ansvaret for opptellingen av kassene. For hver kasse legges strimmelen sammen med kontantene i en konvolutt, som deretter legges i safe. Hver kasse har en fast vekslebeholdning som alltid ligger i kassen.

Salg som er betalt ved bank- og kredittkort framkommer på strimmelen som egen post. I forbindelse med kassaoppgjøret overføres disse transaksjonene automatisk til banken og det skrives ut en liste over hva som er overført – bankoverføringsliste. Betaling av kortsalg kommer inn på egen bankkonto.

Utarbeidelse av dagsoppgjør

Daglig leder utarbeider dagsoppgjør på eget skjema, der følgende opplysninger skal framkomme:

- Dato
- totalt registrert i kassene
- herav betalt med bank- og kredittkort (kortsalg)
- returer (skal være dokumentert med signert kvittering fra kunde)opptalte kontanter i alt
- avvik mellom opptalt og faktisk beholdning av kontanter

Dagsoppgjøret skal i prinsippet utarbeides daglig, men ofte blir oppgjøret utsatt noen dager. Dagsoppgjørene viser ganske ofte en til dels betydelig avvik mellom registrert kontantsalg og opptalt kontantbeholdning. Skjemaene for dagsoppgjøret oppbevares sammen med bankoverføringslisten og kassastrimmelen i en ringperm arkivert etter dato. Skjemaet danner grunnlag for bokføringen av salg i hovedsystemet. Pengene oppbevares i egen safe og innsettes i bank med ujevne mellomrom.

Din oppgave er å vurdere kvaliteten i bedriftens kontantsalgsrutine.

Spørsmål a):

Hvilke svakheter kan du finne i den beskrevne kontantsalgsrutinen og hvilke feil kan oppstå som følge av disse? Foreslå dessuten endringer som kan forbedre den interne kontrollen i rutinen.

Spørsmål b):

En dagligvareforretning kan også være utsatt for andre risikofaktorer enn de som er tilknyttet kontantsalg. Gi eksempler på slike risikomomenter og foreslå kontrolltiltak som kan være aktuelle i denne sammenhengen.

Spørsmål c):

Hvilke kontrollpunkter bør du gjennomføre for å avdekke svart kontantomsetning?

Spørsmål d):

Det kan ofte være feil mellom det som er slått inn i kassen og det som er bokført i regnskapet. Hvilke feiltyper er det som ofte går igjen?

Spørsmål e):

Hva er vanlige metoder for å unndra kontantomsetning i et kassaapparat?

Spørsmål f):

Hva er den vanligste metoden for å unndra kontantomsetning på i en datakasse/elektronisk kasse?